

რეფერენდუმის მოთხოვნის საინიციატივო ჯგუფის განცხადება

სარეფერენდუმო საკითხზე:

„ეთანხმებით თუ არა, რომ საქართველოს მოქმედი პარლამენტი წარმოადგენს ქართველი ხალხის ნდობის მანდატზე დაფუძნებულ ლეგიტიმურ წარმომადგენლობით ორგანოს?“

საზოგადოებას უნდა მიეწოდოს ფაქტი და არა მისი ინტერპრეტაცია

2026 წლის 5 აგვისტოს „რადიო თავისუფლებამ“ გამოაქვეყნა სანდრო ჯუფალაკიანის სტატია სათაურით — „გვინდა, რომ ლეგიტიმური იყოს მთავრობა“ — საინიციატივო ჯგუფი რეფერენდუმს ითხოვს (იხ. <https://www.facebook.com/share/p/1En2B6qq83/>).

მიგვაჩნია, რომ სათაური და ზოგიერთი ფორმულირება სარეფერენდუმო ინიციატივის რეალურ შინაარსს არასწორად წარმოაჩენს. ამიტომ საზოგადოებას თავად განვუმარტავთ სარეფერენდუმო კითხვის შინაარსს და არა მის ინტერპრეტაციას.

1. კითხვა ეხება პარლამენტს და არა მთავრობას

სტატიის სათაურში საუბარია „ლეგიტიმურ მთავრობაზე“, მაშინ როდესაც სარეფერენდუმო კითხვა პირდაპირ ეხება საქართველოს მოქმედ პარლამენტს და არა მთავრობას, პრემიერ-მინისტრს, მინისტრებს ან რომელიმე პოლიტიკურ პარტიას.

ჩვენ არ ვითხოვთ ვინმესთვის ლეგიტიმაციის მინიჭებას. ვითხოვთ, რომ ქართველმა ხალხმა თავად გადაწყვიტოს, წარმოადგენს თუ არა მოქმედი პარლამენტი ქართველი ხალხის ნდობის მანდატზე დაფუძნებულ ლეგიტიმურ წარმომადგენლობით ორგანოს.

ეს არის არა ახალი ლეგიტიმაციის შექმნის, არამედ არსებული ლეგიტიმაციისა და ხალხის ნდობის საკითხის უშუალოდ ხალხის მიერ გადაწყვეტის მოთხოვნა.

2. ხალხის ნდობა პოლიტიკური პარტიის საკუთრება არ არის

რეფერენდუმის მოთხოვნა არის საქართველოს მოქალაქეთა ინიციატივა და არა რომელიმე პოლიტიკური პარტიის პროექტი.

საინიციატივო ჯგუფის წევრის პოლიტიკური წარსული ან რომელიმე პარტიასთან კავშირი ვერ აუქმებს მის კანონით აღიარებულ უფლებას, მონაწილეობა მიიღოს რეფერენდუმის ინიცირებაში.

თუ ვინმეს ინიციატივის წინააღმდეგ არგუმენტი აქვს, იგი უნდა ეხეობდეს **სარეფერენდუმო საკითხს** და არა საინიციატივო ჯგუფის წევრების პოლიტიკურ ბიოგრაფიებს.

რეფერენდუმს პარტიის რეიტინგი არ ატარებს — მას მოქალაქეები ითხოვენ, ხოლო გადაწყვეტილებას ხალხი იღებს.

3. ოკუპირებული ტერიტორიები — სამართლებრივი აკრძალვა თუ ფაქტობრივი სირთულე?

სტატიაში გამოთქმულია მოსაზრება, თითქოს რეფერენდუმის ჩატარების მნიშვნელოვანი დაბრკოლებაა მოთხოვნა მისი ჩატარების შესახებ „**საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე**“, რადგან ეს თითქოს ავტომატურად გულისხმობს ოკუპირებულ ტერიტორიებსაც.

აქ უნდა გავმიჯნოთ **სამართლებრივი ნორმა და ფაქტობრივი გარემოება**.

საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე რეფერენდუმის ჩატარების პრინციპი განსაზღვრავს მის **ეროვნულ და არა ადგილობრივ ხასიათს**. ოკუპაცია უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფოებრივი პრობლემაა, თუმცა მისგან ავტომატურად არ გამომდინარეობს, რომ საქართველოს კონტროლირებად ტერიტორიაზე მოქალაქეებს რეფერენდუმის ჩატარების უფლება ეკარგებათ.

თუ არსებობს კონკრეტული სამართლებრივი ნორმა, რომელიც ამ რეფერენდუმის ჩატარებას კრძალავს, **უნდა დასახელდეს შესაბამისი ნორმა**. ფაქტობრივი სირთულე კი არ უნდა იქცეს სამართლებრივ აკრძალვად მხოლოდ მისი ინტერპრეტაციის გზით.

4. პოლიტიკური მოსაზრება და სამართლებრივი აკრძალვა სხვადასხვა რამეა

ვიღაც შეიძლება თვლიდეს, რომ რეფერენდუმი არ არის საჭირო, კითხვა არასწორად არის ჩამოყალიბებული ან არ ეთანხმებოდეს მის პოლიტიკურ მიზანს. ეს არის **ლეგიტიმური პოლიტიკური დებატის საგანი**.

მაგრამ პოლიტიკური მოსაზრება არ უნდა იქცეს სამართლებრივ აკრძალვად.

თუ საკითხი სამართლებრივად დაუშვებელია, უნდა ითქვას რომელი ნორმა კრძალავს მას; თუ კითხვა სამართლებრივ მოთხოვნას არღვევს — კონკრეტულად რა მოთხოვნა ირღვევა.

სამართლებრივი დისკუსია მოითხოვს სამართლებრივი ნორმების დასახელებას და არა პოლიტიკური იარაღების გამოყენებას.

5. ჩვენ არ ვითხოვთ ხალხის სახელით გადაწყვეტილებას — ჩვენ ვითხოვთ ხალხის გადაწყვეტილებას

საინიციატივო ჯგუფი არ აცხადებს: „ხალხი ასე ფიქრობს“.

ჩვენ ვამბობთ: „მოდით, თავად ხალხს ვკითხოთ“.

თუ მოქალაქეს მიაჩნია, რომ მოქმედ პარლამენტს აქვს ქართველი ხალხის ნდობის მანდატი — უპასუხებს „დიახ“; თუ მიაჩნია, რომ ასეთი მანდატი არ არსებობს — „არა“.

სწორედ ეს არის პირდაპირი დემოკრატიის არსი.

ხალხის სახელით საუბარი ერთია, ხოლო ხალხისთვის კითხვის დასმა — მეორე.

6. მიზანი — საკითხის სამართლებრივი და დემოკრატიული გზით გადაწყვეტა

საინიციატივო ჯგუფის მიზანია არსებული პოლიტიკური და საზოგადოებრივი დაპირისპირების გადაწყვეტა სამართლებრივი და დემოკრატიული მექანიზმებით, და არა ძალადობისა თუ პოლიტიკური ესკალაციის გზით.

თუ არსებობს არსებითი დავა წარმომადგენლობითი ხელისუფლების ლეგიტიმურობის შესახებ, მისი იგნორირება პრობლემას ვერ გადაწყვეტს. დემოკრატიული გამოსავალია — მივმართოთ თავად ხალხს.

დასკვნა

საინიციატივო ჯგუფი არ ითხოვს ხელისუფლებისთვის ლეგიტიმაციის შექმნას, რომელიმე პარტიის ხელისუფლებაში მოყვანას ან პოლიტიკური პროექტის მხარდაჭერას.

ჩვენ ვითხოვთ მხოლოდ იმას, რომ საქართველოს მოქალაქეებს მიეცეთ შესაძლებლობა, თავად გადაწყვიტონ, წარმოადგენს თუ არა მოქმედი პარლამენტი

ქართველი ხალხის ნდობის მანდატზე დაფუძნებულ ლეგიტიმურ წარმომადგენლობით ორგანოს.

მოვუწოდებთ მედიას, პოლიტიკოსებსა და ყველა დაინტერესებულ მხარეს:

- იმსჯელონ რეალურ სარეფერენდუმო კითხვაზე და არა მის ინტერპრეტაციაზე;
- დაასახელონ კონკრეტული სამართლებრივი ნორმები და არა პოლიტიკური ვარაუდები;
- პატივი სცენ მოქალაქეთა უფლებას, თავად გამოხატონ საკუთარი ნება.

საკითხი საბოლოოდ ასე დგას:

თუ ხალხის ნდობა ნამდვილად არსებობს — რატომ უნდა გვეშინოდეს ხალხისთვის კითხვის დასმის?

ხოლო, თუ ამ ნდობის არსებობაში ეჭვი არსებობს — რატომ არ უნდა გადაწყვიტოს ეს საკითხი თავად ხალხმა?

რეფერენდუმის მოთხოვნის საინიციატივო ჯგუფის წევრები:

ვაჟა მაღალურაძე,

ვახტანგ ზარქუა,

ლევან გულუაშვილი,

რუსუდან აბაიძე,

ავთანდილ კენჭოშვილი,

ბადრი ღვინეფაძე